

Munkavédelmi oktatás

Pécsi Tudományegyetem

Az oktatás célja

- A munkavédelmi ismeretek átadása, frissítése.
- Hogy munkavállalók tisztában legyenek a munkahelyi szabályokkal, korlátozásokkal, az őket érő ártalmakkal, ezek által csökkentve a munkabaleset vagy foglalkozási megbetegedés bekövetkezésének kockázatát.
- Munkabaleset, vagy más rendkívüli esemény esetén ismerjék a munkáltató által elvárt magatartás szabályait.

Összeállította:

PTE KA ÜBI Munkabiztonsági Koordinációs Osztály

PTE KA ÜBI MKO Munkavédelmi feladatai:

- Balesetek kivizsgálása
- Munkavédelmi oktatások (előzetes, ismétlődő, rendkívüli, távoktatás) szervezése, megtartása
- Egyéni védőeszközök meghatározása
- Munkavédelmi szabályok meghatározása, betartásának ellenőrzése.
- Munkavédelemmel kapcsolatos dokumentációk, nyilvántartások ellenőrzése készítése
- Alkoholos befolyásoltág alatt álló munkavállalók ellenőrzése
- Hatóságokkal történő kapcsolattartás munkavédelmi, tűzvédelmi, környezetvédelmi, sugárvédelmi, rendészeti ügyekben.

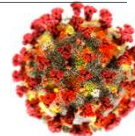
Az alábbi tevékenységeket végző munkavállalók számára gyakorlati munkavédelmi oktatás szükséges:

- Gázpalackok kezelése, szállítása. Előzetesen, aztán legalább 5 évente.
- Ionizáló sugárzásnak kitett munkavállaló. Munkavédelmi Sugárvédelmi Szabályzatban meghatározott sugárvédelmi képzés, ismétlés legalább 5 évente.
- Veszélyes- gép, technológia, anyag használata esetén. Előzetesen, aztán legalább évente.
- Egészségügyben éles hegyes munkaeszközökkel dolgozó munkavállalókra. Előzetesen, aztán évente.

Covid eljárási protokoll

- Ha a munkavállaló COVID-os fertőzés tüneteit (köhögés, nehézlégzés, légszomj, láz ($T > 38 \text{ } ^\circ\text{C}$), hidegrázás, izomfájdalom, torokfájás, újonnan kialakult ízérzés- vagy szaglászavar, más okkal nem magyarázható hasmenés, erős levertség, fáradtság) észleli magán, annak el kell hagynia az PTE területét, és otthonába kell távoznia.
- A tünetek jelentkezéséről a munkáltatót (munkahelyi vezetőt) is értesítenie kell.
- Amennyiben igazoltan koronavírussal fertőzött, tájékoztatnia kell a munkahelyi vezetőjét ennek tényéről, valamint a területileg illetékes kerületi/járási hivatal népegészségügyi osztálya által elrendelt intézkedésről és annak határidejéről.

Coviddal kapcsolatos megelőző intézkedések

- Személyes oktatások helyett távoktatás
- Maszkviselés az Egyetem területén
- Kézfertőtlenítés
- Távolságtartás

További információk, és a részletes szabályozás az Egyetem honlapján található:

https://adminisztracio.pte.hu/adminisztracio/szabalyzatok_utasitasok/rektori_es_kancellari_egyuttas_utasitasok

Munkavédelem területei

Munkabiztonság

Célja: veszélyforrások feltárása kockázatok csökkentése, az egészséget nem veszélyeztető biztonságos munkavégzés feltételeinek megteremtése, ezáltal a munkabalesetek megelőzése.

Tárgya: a veszély kezelése, munkavédelmi szabályok meghatározása, betartásának ellenőrzése.

Munkaegészségügy

két területe:

- foglalkozás-egészségügy
- munkahigiéne

Célja:

- a foglalkozás-egészségügyi
- egészségkárosító veszélyek felismerése, kezelése. A munkavállaló egészségének a megóvása.
- Munkaköri alkalmasság megállapítása, ellenőrzése.

Munkavédelmi törvény

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény szabályozza:

- Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés személyi, tárgyi és szervezési feltételeit.
- A munkáltató és a munkavállalók jogait és kötelezettségeit az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés során.
- A munkafolyamatra, a technológiára és az anyagra vonatkozó követelményeket.
- A munkahelyi baleset bejelentés és kivizsgálás módját.

PTE Munkavédelmi Szabályzata

A **munkavédelmi szabályzat** munkavédelemre vonatkozó jogszabálynak minősül, felelősséget megállapító norma, amely rögzíti:

- a munkáltató és a munkavállalók között a munkavédelmi feladat- és hatásköröket;
- az ügyrendi, eljárási szabályokat és felelősségeket;
- az egyéni védőeszköz juttatás rendjét;
- az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeit;
- speciális biztonsági, egészségvédelmi feladatokat.

Elérhetősége: www.pte.hu → Adminisztráció → Szabályzatok, utasítások → Szervezeti és Működési Szabályzat 49. számú melléklete

A biztonságos munkavégzés személyi feltételei

A munkavállaló munkavégzésre, csak akkor alkalmazható, ha:

- az életkori adottságai megfelelőek és ezzel egészségét, testi épségét károsan nem befolyásolja, mások egészségét, testi épségét nem veszélyezteti;
- előzetes és időszakos orvosi vizsgálat alapján alkalmas;
- biztonságos munkavégzéshez szükséges ismereteket bizonyíthatóan elsajátította;
- a munkavégzéshez rendelkezik a megfelelő szakmai ismeretekkel, képességekkel.

A munkavégzéshez szükséges ismeretek megszerzéséig a munkavállaló önállóan nem foglalkoztatható!

Érvényes munkaalkalmassági orvosi vélemény nélkül a munkavállaló nem foglalkoztatható!

A munkavállalók alapvető kötelezettségei

- Munkavégzésre képes állapotban (józanul, kipihenten és egészségesen) megjelenni, és így munkát végezni.
- A munkaeszköz biztonságos állapotáról a tőle elvárható módon meggyőződni, azt rendeltetésének megfelelően és a munkáltató utasítása szerint használni, a számára meghatározott karbantartási feladatokat elvégezni.
- Egyéni védőeszközt az előírásoknak megfelelően használni. Alkalmatlan egyéni védőeszköz esetén kezdeményezni annak cseréjét.
- Az egészséget és a testi épséget nem veszélyeztető ruházatot viselni.
- A munkaterületen a fegyelmet, a rendet és a tisztaságot megtartani.
- A munkavégzéshez szükséges munkavédelmi ismereteket elsajátítani.
- Rendelleneséget, veszélyhelyzetet, balesetet, rosszulletet haladéktalanul jelenteni.
- A részére előírt orvosi vizsgálaton részt venni.

A munkavállalók alapvető jogai

- Jogosult a munkát megtagadni, ha azzal saját életét, egészségét vagy testi épségét közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné.
- Ha a munkavégzés során más munkavállaló életét vagy testi épségét veszélyezteti, akkor a munka megtagadása nem joga, hanem kötelessége!
- Jogosult megkövetelni a munkavédelmi szempontból szükséges ismereteket, felszereléseket, munka- és védőeszközök biztosítását.
- Nem érheti hátrány a munkavédelmi követelmények megvalósítása érdekében történő fellépéséért.

Mi a munkabaleset?

Munkabaleset:

- Az emberi szervezetet ért olyan egyszeri külső hatás, amely a sérült akaratától függetlenül, hirtelen vagy aránylag rövid idő alatt következik be, és

A munkavállalót a szervezett munkavégzés során vagy

- azzal összefüggésben (közlekedés, anyagmozgatás, tisztálkodás, stb.) éri,
- annak helyétől és időpontjától, valamint
- a munkavállaló (sérült) közrehatásának mértékétől függetlenül.

Munkabalesetnek minősül továbbá:

- a kiküldetés során elszenvedett baleset, ha a bekövetkezése a munkaviszonyból eredő kötelezettség teljesítése közben történik;
- a sérült lakásáról (szállásáról) a munkahelyére illetve a munkahelyéről a lakására (szállására) menet közben történő sérüléskor, de kizárólag csak akkor, ha a munkáltató saját vagy bérelt járművével történik.

13

Balesetek jelentése

- Akit baleset ért, vagy aki balesetet észlelt, köteles haladéktalanul jelenteni a munkahelyi vezetőjének.
- Minden munkavégzéssel összefüggő sérülést jelenteni kell a munkáltató felé.
- A munkahelyi vezető minden bejelentett, illetve tudomására jutott balesetet köteles a Munkabaleseti Nyilvántartásban rögzíteni.
- A keresőképtelenséggel járó munkabaleseteket a sérült közvetlen felettese a szervezeti egység vezetőjének és a PTE Munkabiztonsági Koordinációs Osztályának haladéktalanul jelenteni köteles.

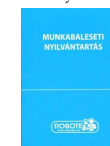

14

Munkahelyi balesetek kivizsgálása

Munkahelyi vezető feladatai:

- A munkahelyi vezető gondoskodik az elsősegélynyújtásról, a személy mentéséről, a balesetet okozó veszély elhárításáról.
- A helyszínt lehetőség szerint a kivizsgálás befejezéséig nem szabad megváltoztatni.
- Minden tudomására jutott munkahelyi balesetet a munkabaleseti nyilvántartásban rögzítenie kell, az alábbiak szerint:
  - a sérült és a tanúk személyes adatait,
  - a sérülés időpontját és helyszínét,
  - a sérülés pontos jellegét,
  - az esemény pontos és részletes leírását,
  - a sérült ellátására tett intézkedést.
- Tanú az lehet, aki látta az eseményt, vagy olyan információ birtokában van, ami lényeges a baleset okának megállapításakor.

15

Munkavédelmi követelmények

A munka megkezdése előtt a munkavállaló köteles:

- meggyőződni az általa használt szerszámok, gépek, berendezések, védőfelszerelések biztonságos állapotáról;
- szemrevételezéssel és működés próbával ellenőrizni a védőberendezések (reteszkapcsolók, vészleállítók stb.), jelzőberendezések működőképességét;
- ellenőrizni a nyitható és fix védőburkolatok meglétét, épségét, védőképességét;
- ellenőrizni az energiaellátó egységek (tömlők, villamos kábelek, stb.) tömítettségét, szigetelésének épségét, megfelelő, biztonságos állapotát;
- rendellenesség esetén a munkahelyi vezetőjét azonnal értesíteni a tapasztalt hiányosságról.

A munkavállaló önkényesen nem kapcsolhatja ki, nem távolíthatja el és nem alakíthatja át a biztonsági berendezéseket, védőberendezéseket.

16

Munkavédelmi követelmények

A munkavállaló:

- a rábízott feladatokat a munkavédelmi előírások megtartásával köteles végezni;
- munkavégzésre alkalmas állapotban (józanul, kipihenten és egészségesen) köteles munkahelyén megjelenni;
- munkát csak a munkakörére előírt öltözetben (megfelelő ruházat és lábbeli) és egyéni védőfelszerelés alkalmazásával végezhet;
- munkáját képessége és képzettsége alapján az elvárható gondossággal és szakértelemmel köteles végezni;
- a társaival köteles együttműködni, magatartása olyan legyen, hogy sem saját, sem a mások egészségét és testi épségét ne veszélyeztesse;
- a munkavégzés előtt köteles levenni a gyűrűt, nyakláncot, karórát, papucsot, magas sarkú cipőt stb. ott, ahol annak viselése a munkavégzés közben baleseti veszélyt jelent.

17

Munkavédelmi követelmények

A munkavállaló:

- minden balesetet, sérülést, rosszulletet, üzemzavart és egyéb rendkívüli eseményt haladéktalanul köteles jelenteni a közvetlen munkahelyi vezetőjének. Ha erre nem képes (sérülés, vagy egyéb ok miatt), akkor a vele együtt dolgozó társa köteles a jelentést megtenni;
- köteles a fegyelmet, a rendet és a tisztaságot megtartani;
- haladéktalanul el kell távolítania a munkahelyén és a közlekedési útvonalon található csúszást, botlást, beakadást okozó, valamint rádőlés, felbillenés, beesés, beütés lehetőségét hordozó anyagot, tárgyat, eszközt;
- a testi épségét, egészségét közvetlenül veszélyeztető utasítást nem köteles végrehajtani;
- a más személy biztonságát közvetlenül veszélyeztető utasítást pedig köteles megtagadni.

18

További munkavédelmi rendelkezések I.

- Munkavégzés vagy egyéb célból székre, fotelre, asztalra felállni tilos!
- Sérült, törött, csorba íveg edényt használni szigorúan tilos!
- Nyílt láng használatával működő eszközök (Bunsen égő, hegesztőpisztoly, gáztűzhely stb.) begyújtásához öngyújtót használni tilos!
- Hegesztői munkát csak szakvizsgázott, érvényes tűzvédelmi szakvizsga bizonyítvánnyal rendelkező személy végezhet.
- Csúszásveszély kiküszöbölése végett a kiömlött, kifröccsent folyadékok, vegyi anyagot, stb. a tűz- és környezetvédelmi szabályok betartásával kell megszüntetni.
- Csúszásveszély kiküszöbölése végett a padlózat felmosását úgy kell elvégezni, hogy mindig maradjon száraz felület a biztonságos közlekedésre, és kihelyezett táblával erre fel kell hívni a figyelmet.

19

További munkavédelmi rendelkezések II.

- A gépek, berendezések, műszerek lezárt villamosszerelvényeit TILOS felbontani, meglazítani, kapcsolófedeleket levenni, a berendezésekbe benyúlni, villamos vezetékot ki- vagy bekötni, biztosítékot cserélni. Azt csak villanszerelő szakember végezheti.
- A kéziszerszámok műszaki- és biztonsági állapotának rendszeres napi ellenőrzése a munkavállaló feladata.
- Hibás sérült kéziszerszámot kiadni és vele munkát végezni tilos!
- A hibás kéziszerszámot megelőzve, elkülönítve kell tárolni, és cseréjéről, selejtezéséről a szervezeti egység köteles gondoskodni.
- A kül-, és beltéri közlekedési-, menekülési utakat, vészkijáratokat eltorlaszolni, azon anyagot, eszközt tárolni még ideiglenesen is tilos!
- A tűzoltó készülékek, tűzcsapok hozzáférhetőségét biztosítani kell.

20

További munkavédelmi rendelkezések III.

- A gyalogosok a kiépített járdán, ennek hiányában gépjárműforgalom esetén az út menetirány szerinti bal oldalán, lehúzódva kötelesek közlekedni.
- Fiatalkorúak, várandós, nemrégén szült, anyatejet adó nők, szoptató anyák és idősödők csak olyan munkakörben foglalkoztathatók, amely rájuk és utódaikra nézve veszélyt nem jelentenek.
- A nők a szükséges korlátozó intézkedés meghozatala érdekében terhességükről mielőbb értesítsék a munkahelyi vezetőjüket.
- A PTE területén csak a kijelölt helyeken szabad dohányozni!
- A veszélyes hulladékokat elkülönítve kell gyűjteni az erre rendszeresített és megfelelően feliratozott gyűjtő edényzetben.

21

A munkavállalót a munkavégzéstől el kell tiltani, ha:

- alkohol, kábítószer, egyéb pszichotróp anyag hatása alatt áll;
- ha nem rendelkezik érvényes munkaköri orvosi alkalmassági véleménnyel.
- védőberendezés szándékos kiiktatásával végez munkát;
- az adott munkavégzéshez előírt és számára biztosított egyéni védőeszközöt figyelmeztetés ellenére sem használja;
- a biztonságos munkavégzéséhez szükséges szakmai ismeretekkel vagy végzettséggel nem rendelkezik.
- amennyiben nem vesz részt a munkavédelmi oktatáson

A munkavállaló felügyelet nélkül nem foglalkoztatható, ha az oktatási anyagot nem megfelelő szinten sajátította el.

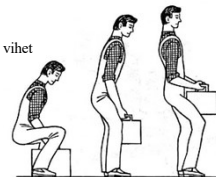
22

Anyagmozgatás alapvető szabályai

Emelőgép kezelését, vezetését csak megfelelő végzettséggel rendelkező, a munkáltató által írásban megbízott személy végezhet.

Kézi anyagmozgatás alapvető szabályai:

- Anyagot mozgatni csak az anyag tulajdonságainak megfelelő, arra alkalmas eszközzel szabad.
- A súly- és mérethatarok megtartásával:
  - felnőtt nő max. 20 kg,
  - felnőtt férfi max. 50 kg tömegű terhet vihet
  - A terhet csak egyenes háttal, hajlítót térdrel és lassan szabad felemelni.

23

Munkavégzés közben előforduló veszélyek

- **Áramütés veszélye** – Tilos olyan villamos berendezést üzemeltetni (villamos vezeték, elosztó stb.), melynek szigetelő burkolata, háza sérült, repedt vagy égett. Ha ilyen meghibásodást észlel, közvetlen felettesének azonnal jelentse.
- **Gyalogos közlekedés veszélyei** – A botlás, csúszás okozta balesetek elkerülése érdekében, kizárólag az adott tevékenységi körhöz előírt, megfelelő állapotú lábbelit szabad hordani. Lépcsőn fokozott figyelemmel kell közlekedni.
- **Gépek mozgó alkatrészei által okozott sérülések** – Ha munkavégzés közben sérült vagy nyitott gépburkolatot talál, haladéktalanul jelezze a munkahelyi vezetőjének és semmiképpen ne nyúljon a gépbe hibaelhárítás vagy egyéb célból!
- **Gépi anyagmozgatás** – a forgalmas csomópontok, kereszteződések közelében fokozott figyelemmel közlekedjen, vegye figyelembe a felfestett jelzéseket és mindig nézzen alaposan körül!
- **Veszélyes anyagok, keverékek** – csak kiiktott személy használhatja ezeket, a szükséges védőeszközök viselése mellett.

24

Éles, szűrő, vágó eszközök biztonságos használata

- Csak kifogástalan állapotú munkaeszközzel dolgozzon!
- Csorbult, laza nyelű, repedt szerszámot ne használjon!
- A kitolható, kinyitható pengéjű kések használata csak akkor biztonságos, ha a penge stabil, és a használat közben nem mozdul el.
- Amikor nem használja a vágó-szűrő munkaeszközt, tegye a kijelölt helyére.
- Ne közlekedjen nyitott vágószerszámmal! Ha mégis vinnie kell magával, húzza vissza vagy csukja be a pengét.
- Ne akarjon olyan anyagot vágni a késsel, amire az nem alkalmas, pl. fém tartalmú anyagot! Ilyenkor vágásos sérülés keletkezhet, mert a penge megcsúszhat a kemény felületen. Ennek elkerülésére az erre szolgáló szerszámokat kell igénybe venni.

25

Éles, szűrő, vágó eszközök biztonságos használata

- **A vágás, szűrés, lyukasztás megkezdése előtt:**
  - a munkadarabot fektesse le egy megfelelő alátámasztást nyújtó munkafelületre;
  - ezután támassza meg az elbillenés, elfordulás, elcsúszás ellen;
  - ez a munkadarab kézzel való leszorításával is történhet.
- Átlyukasztás, átfúrás során soha ne tartsa kezében a munkadarabot!
- A vágási műveletet úgy végezze, hogy a megtámasztási pont mögött kezdje a vágást.
- A vágás erővonala olyan legyen, hogy a vágószerszám a vágást végző munkavállaló testfelületétől (támasztó-leszorító kéztől) távolodó irányba mozduljon el.

Veszélyes anyagok kezelése, tárolása, eljárási szabályok I.

Veszélyes anyag: veszélyesként osztályozott anyag.

Veszélyes keverék: egy vagy több veszélyes anyagot tartalmazó keverék vagy oldat, amely az osztályozás során veszélyes besorolást kap.

Biztonsági adatlap: a veszélyes anyag, illetve a veszélyes keverék azonosítására, veszélyességére, a kezelésére, tárolására, szállítására, a hulladékkezelésre, valamint az egészséget nem veszélyeztető munkavégzés feltételeire vonatkozó dokumentum.

Veszélyesnek minősül, amely a következő csoportok bármelyikébe besorolható:

a) robbanásveszélyes	i) fertőző
b) égést elősegítő, oxidáló	j) rákkeltő (karcinogén)
c) gyúlékony	k) mutagén (genetikai károsodás)
d) sugárzó	l) teratogén (magzati fejlődési rendellenesség)
e) mérgező	m) utódkárosító
f) maró	n) egyéb egészségkárosító anyag.
g) ingerlő, irritáló	
h) túlérzékenységet okozó (szenzibilizáló)	

27

Veszélyes anyagok kezelése, tárolása, eljárási szabályok II.

- Veszélyes anyagot, keveréket csak jól zárható, párologást kiküszöbölő edényben szabad tárolni.
- Az anyagok kémiai tulajdonságainak figyelembevételével egymástól elkülönítve, zártan szabad tárolni!
- Egymással vegyi reakcióra képes anyagokat egymás közelébe elhelyezni szigorúan tilos!
- Élelmiszer tárolás céljából készült edényben veszélyes anyagot, biológiai mintákat tárolni tilos!
- Veszélyes anyag tárolására szolgáló edényben ételt, italt, gyógyszert tárolni szigorúan tilos!
- Biológiai és kémiai laboratóriumokban, illetve olyan helyiségekben, ahol veszélyes anyagokkal dolgoznak, élelmiszert fogyasztani és tárolni tilos!
- Veszélyes anyagok használatát követően kezét kell mosni.

28

Veszélyes anyagok kezelése, tárolása, eljárási szabályok III.

- A veszélyes anyagok használata során az előírt egyéni védőeszközök használata kötelező.
- A veszélyes anyagok kiszerezését, áttöltését csak az e feladatra felkészített munkavállaló végezheti.
- A magyar nyelvű biztonsági adatlapokat a felhasználás helyén, minden munkavállaló számára hozzáférhetően kell tárolni. Digitális biztonsági adatlap adatbázis használata esetén, az adatbázishoz való számítógépes hozzáférést biztosítani és oktatni kell.
- https://pte.hu/biztonsagi_adatlapok
- A veszélyes anyagok, keverékek beszerzéséről, felhasználásáról, a mindenkorli készletről anyagoként naprakész nyilvántartást kell vezetni.

29

Veszélyes anyagok kezelése, tárolása, eljárási szabályok IV.

- **Veszélyes anyagokat tartalmazó edényzet címkéjén fel kell tüntetni:**
  - a gyártó- készítő nevét,
  - veszély szimbólumát,
  - a benne lévő anyag/keverék megnevezését,
  - a figyelmeztető mondatokat H,
  - az övintézkedésre vonatkozó P mondatokat.
- Az elkészített **hígításokat tartalmazó edényzeteken** jelölni kell a fentiekben túl, az anyag nevét, töménységét és az oldatkészítés idejét.
- **Veszélyszimbólumok:**
  - anyagok esetében az ÚJ veszély szimbólumokat,
  - keverékek esetében a „régii” narancssárga színűt lehet még alkalmazni. (lásd a következő dia)

30

Veszély szimbólumok

T+ Nagyon mérgező, T Mérgező, N+ Súlyos károsító, N Károsító, C Csökkentett károsító hatással rendelkező anyagok.
 S Környezeti veszély, P+ Szévesztő, F+ Gyúlékony, O Égési kockázat, Xi Károsító, N+ Súlyos károsító, N Károsító, Xi Károsító, O Égési kockázat, Xi Károsító, P+ Szévesztő, F+ Gyúlékony, O Égési kockázat, Xi Károsító, N+ Súlyos károsító, N Károsító, Xi Károsító, O Égési kockázat, Xi Károsító.

ÚJ Veszély szimbólumok

H+ Nagyon mérgező, H+ Szévesztő, H+ Gyúlékony, H+ Égési kockázat, H+ Károsító, H+ Környezeti veszély, H+ Súlyos károsító, H+ Károsító, H+ Súlyos károsító, H+ Károsító.

Egyéni védőeszköz juttatás I.

- Egyéni védőeszköz minden olyan eszköz, amelyet a munkavállaló azért visel vagy tart magánál, hogy az a munkavégzésből, a munkafolyamatból, illetve a technológiából eredő kockázatokat megszüntesse, illetve az egészséget nem veszélyeztető mértékűre csökkentse.
- Személyes használatra szolgál, kihordási ideje nincs, pénzbeli megváltásuk nem lehetséges.
- Elhasználódása, illetve védelmi képességének csökkenése esetén haladéktalanul ki kell cserélni.
- A munkáltató- amennyiben szükséges- a munka megkezdése előtt köteles egyéni védőeszközt biztosítani munkavállalóinak.
- A munkavállaló köteles ártalom, vagy veszély esetén az egyéni védőeszközt rendeltetésének megfelelően használni, állapotát ellenőrizni, és a tőle elvárható tisztításáról gondoskodni.

Egyéni védőeszköz juttatás II.

- Az egyéni védőeszköz védelmi képességének csökkenése, megszűnése esetén a munkavállaló köteles kezdeményezni annak cseréjét.
- A védőeszköz használatáról a munkavállaló nem mondhat le.
- A kiadott egyéni védőeszközt a munkavállaló a munkahelyéről nem viheti el, kivéve, ha engedélyezték, (pl. változó a munkavégzés helye, egyetem területén kívüli hivatalos munkavégzés.)
- Az egyéni védőeszköz használatáról a munkavállalót ki kell oktatni, a kiadást átadás-átvételi nyomtatványon kell dokumentálni.
- A veszélyes anyaggal szennyeződött védőfelszereléseket szelektív módon kell gyűjteni az arra kijelölt veszélyes hulladékgyűjtő helyen.

Védelmi lehetőségek:

• Kézvédelem	• Szem- és arcvédelem
• Lábvédelem	• Légzésvédelem
• Fejvédelem	• Bőrvédelem
• Hallásvédelem	• Testvédelem

Rendelkező táblák

Az egyéni védőeszközök kötelező használatára az alábbi rendelkező táblák hívják fel a figyelmet.

Létrák biztonságos használata I.

- Csak szilárd és megfelelően karbantartott, tiszta, kifogástalan állapotú létrát szabad használni.
- Sérült létrákkal dolgozni TILOS! Meghibásodott létrákról az illetékes vezetőt tájékoztatni kell. Azok használatát meg kell tiltani.
- A létrákat célljuknak megfelelően, rendeltetészerűen kell alkalmazni.
- Úgy kell felállítani, hogy
  - szilárd alapon biztonságosan álló helyzetben maradjanak,
  - stabilan, elesszűs és kilengés ellen biztosítva legyenek.
- A kapaszkodást és a biztonságos állást mindenkor biztosítani kell.
- A létráról TILOS oldalra kihajolni, a létrát kell arrébb helyezni.

Létrák biztonságos használata II.

- A kétágú létrát csak akkor szabad használni, ha megfelelő szétcsúszás gátlóval rendelkezik.
- Mindkét lábnak azonos létrafokon kell lennie.
- A közlekedési úton felállított létrát ütközés ellen biztosítani kell: elkerítéssel vagy biztosító személyvel.
- Kétágú létrán csak egy munkavállaló tartózkodhat.
- Időszakos ellenőrző felülvizsgálat: évente legalább egyszer, melyről a szervezeti egység vezetője gondoskodik.

Képernyős munkahely

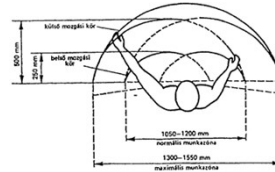
- A képernyős munkakör olyan munkakör, amely a munkavállaló napi munkaidejéből legalább négy órában képernyős munkahelyen képernyős eszköz használatát igényli, ideértve a képernyő figyelésével végzett munkát is.
- A képernyő előtti tényleges munkavégzés összes ideje a napi hat órát ne haladja meg.
- A képernyőt nem szabad ablakkal, ajtóval, lámpával szemben, vagy annak háttal elhelyezni.
- A képernyő szemtől való távolsága 45-55 cm közötti.
- A képernyőfigyelés akkor a legkevésbé fárasztó, ha a képernyő 20°-ban hátradöntött és a képernyőt néző személy tekintetére merőleges:

27

Képernyős munkahely

- A billentyűzet legyen dönthető. A kezelő kezének, csuklójának megtámasztásához a csukló alátámasztási helyére alátétet ajánlatos tenni.
- Helyes asztalmagasság az asztalra fekvő billentyűzettel: 72 cm, asztal alá szerelt billentyűtartó fiókkal: 75-80 cm.
- Az asztal alatt a lábak mozgásához szabad teret kell biztosítani.
- A maximális munkazónát a két kinyújtott kar által leírt, egymást metsző félkörök határolják, ami férfiak esetében 155 cm, nőknél pedig 130 cm átmérőjű félkörív-tartomány.

28

Képernyős munkahely

- A munkaszék legyen stabil, magassága legyen könnyen állítható, támlája legyen magasságában állítható és dönthető.
- Igény esetén állítható magasságú és dőlésszögű lábtámaszt vagy saroktámaszt kell biztosítani.
- A munkahelyet úgy kell megtervezni és méretezni, hogy a használatnak legyen elegendő tere testhelyzete és mozgásai változtatásához.
- A személyes zóna 80-120 cm. Ez az a kör, amin belül a számítógép, annak tartozékai és az összes személyes holmi elhelyezendő.
- A területigény kör alakban munkaasztalal együtt kb. 3,6 m².
- Két asztal között legalább 70 cm-es közlekedő út legyen.
- A szék hátragurításához biztosítsunk kb. 120 cm helyet.

29